

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 23/2010 rd

Regeringens proposition om en tredje tilläggsbudget för 2010

Regeringens proposition om komplettering av den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2010 (RP 62/2010 rd)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 maj 2010 propositionen om en tredje tilläggsbudget för 2010 (RP 62/2010 rd) till finansutskottet för beredning.

Dessutom remitterade riksdagen den 8 juni 2010 en proposition om komplettering av den tredje tilläggsbudgetpropositionen för 2010 (RP 70/2010 rd) till finansutskottet.

Utskottet har behandlat propositionerna tillsammans och lämnar ett gemensamt betänkande om dem.

Tilläggsbudgetmotioner

Utskottet har i samband med propositionen behandlat tilläggsbudgetmotionerna som remitterats till utskottet den 1 juni 2010.

— TBM 20/2010 rd — Pietari Jääskeläinen /saf m.fl.: Anslag för att sysselsätta unga arbetslösa med lönesubvention inom äldreården (32.30.51)

— TBM 21/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för att förbereda en sänkning av pensionsåldern för brandmän till 55 år (26.01.01)

— TBM 22/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för basväghållning (31.10.20)

— TBM 23/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för planering av en bansträcka mellan Lahtis och Jämsä (31.10.78)

— TBM 24/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för ombyggnad av landsväg 6544 på sträckan Huopana—Aholanmäki (31.10.78)

— TBM 25/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för att bygga om landsväg 637, den s.k. Gröna leden i Mellersta Finland (31.10.78)

— TBM 26/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för ökning av bärigheten på bansträckan Jämsä—Raumo (31.10.78)

— TBM 27/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för att utreda en övergång från brutet index till halvvägsindex i arbetspensionerna (33.01.01)

— TBM 28/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för att se över beskattningen för pen-

FiUB 23/2010 rd — RP 62/2010 rd, RP 70/2010 rd

- sionärer som flyttar till Finland från Sverige (33.01.01)
- TBM 29/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för en budgetbaserad höjning av grunddagpenningen för arbetslösa med tio euro (33.20.51)
- TBM 30/2010 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för arbetarskyddsdistriktens omkostnader (33.70.01)
- TBM 31/2010 rd — Reijo Kallio /sd: Anslag för fördjupning av havsfarleden till Raumo (31.10.78)
- TBM 32/2010 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Anslag för bättre äldreomsorg (28.90.30)
- TBM 33/2010 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Anslag för åklagarväsendets omkostnader (25.30.01)
- TBM 34/2010 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Anslag för nationellt stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (30.20.40)
- TBM 35/2010 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för basväghållning (31.10.20)
- TBM 36/2010 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Anslag för att främja träbyggande (32.20.40)
- TBM 37/2010 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för speciella åtgärder inriktade på svårssysselsatta personer (32.30.51)
- TBM 38/2010 rd — Mikko Kuoppa /vänst: Anslag för att höja statsandelarna till kommunerna (28.90.30)
- TBM 39/2010 rd — Mikko Kuoppa /vänst: Anslag för bastrafikledshållning (31.10.20)
- TBM 40/2010 rd — Mikko Kuoppa /vänst: Anslag för att främja miljöskydd (35.10.61)
- TBM 41/2010 rd — Merja Kuusisto /sd: Anslag för att förbättra cirkulationsplatsen i korsningen mellan stamväg 45 och Koskemäentie och Nahkelantie i Tusby (31.10.20)
- TBM 42/2010 rd — Merja Kuusisto /sd: Anslag för att planera Ring IV (31.10.20)
- TBM 43/2010 rd — Merja Kuusisto /sd: Anslag för att förbättra trafiksäkerheten i tätorter och förbindelserna till tätorter (31.10.20)
- TBM 44/2010 rd — Merja Kuusisto /sd: Anslag för ett projekt för att förbättra säkerheten i gång-, cykel- och mopedtrafiken i Tusby (31.10.20)
- TBM 45/2010 rd — Annika Lapintie /vänst: Minskat anslag för militär krishantering (24.10.20)
- TBM 46/2010 rd — Annika Lapintie /vänst: Anslag för civil krishantering (24.10.21)
- TBM 47/2010 rd — Annika Lapintie /vänst: Anslag för utvecklingssamarbete (24.30.66)
- TBM 48/2010 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag för att bygga om och planera en elektrifiering av banorna genom Haapamäki (31.10.20)
- TBM 49/2010 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag för en utredning om att ta i bruk bansträckan Haapamäki—Parkano—Björneborg och för att röja upp banan och banområdet (31.10.20)

FiUB 23/2010 rd — RP 62/2010 rd, RP 70/2010 rd

- TBM 50/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för statliga ersättningar till kommunerna (26.40.30)
- TBM 51/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för mottagande av flyktingar och asylsökande (26.40.63)
- TBM 52/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för materiel- och förvaltningsutgifter för militär krishantering (27.30.20)
- TBM 53/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för lån till Lettland (28.01.81)
- TBM 54/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Minskat anslag för avräkningsbeloppet till Åland (28.80.30)
- TBM 55/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag till kommunerna för förbättring av institutionsvården för äldre (28.90.30)
- TBM 56/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för ökat stöd för närstående-vård (28.90.30)
- TBM 57/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för fattigdomsbekämpning i Finland (28.90.30, 24.30.66)
- TBM 58/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för höjd statsandel till kommunerna för social- och hälsovården (28.90.30)
- TBM 59/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för basbanhållning (31.10.20)
- TBM 60/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för basväghållning (31.10.20)
- TBM 61/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för stöd till kollektivtrafiken (31.30.63)
- TBM 62/2010 rd — Pentti Oinonen /saf m.fl.: Anslag för upprätthållande av arbetslösas sociala, psykiska och fysiska funktionsförmåga (32.30.51)
- TBM 63/2010 rd — Sirpa Paatero /sd m.fl.: Anslag för långtradarparkering i Vaalimaa (31.10.78)
- TBM 64/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för att underlätta för kommunerna ekonomiskt och temporärt slopa kommunernas skyldighet att täcka underskott (28.90.30)
- TBM 65/2010 rd — Tuula Peltonen /sd m.fl.: Anslag till de offentligrättsliga universiteten (29.40.50)
- TBM 66/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för att planera en snabb tågsträcka Jyväskylä—Jämsä—Lahtis—Helsingfors (31.10.20)
- TBM 67/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 618 på sträckan Viisarimäki—Toivakka kyrkby (31.10.20)
- TBM 68/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för Anslag för ombyggnad av förbindelseväg 6483 Kannonhaara—Kallio i Karstula (31.10.20)
- TBM 69/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för ombyggnad av stamväg 56 på sträckan Jämsä—Mänttä (31.10.20)
- TBM 70/2010 rd — Tuula Peltonen /sd: Anslag för Anslag för att inleda persontågstrafik på bansträckan Jämsä—Jyväskylä—Äänekoski (31.30.63)

FiUB 23/2010 rd — RP 62/2010 rd, RP 70/2010 rd

- TBM 71/2010 rd — Päivi Räsänen /kd: Anslag för att förbättra kvaliteten på hälsovårdscentralernas verksamhet (28.90.30)
- TBM 72/2010 rd — Matti Saarinen /sd m.fl.: Anslag för elektrifiering av bansträckan Hangö—Hyvinge (31.10.78)
- TBM 73/2010 rd — Sari Palm /kd m.fl.: Anslag för att utöka närståendevård och stödtjänster (28.90.30)
- TBM 74/2010 rd — Raimo Piirainen /sd m.fl.: Anslag för lärarutbildningen på Kajana universitetscenter (29.40.50)
- TBM 75/2010 rd — Leena Rauhala /kd m.fl.: Anslag för psykiatrisk vård av barn och ungdomar (28.90.30)
- TBM 76/2010 rd — Leena Rauhala /kd: Anslag för psykisk friskvård (28.90.30)
- TBM 77/2010 rd — Leena Rauhala /kd: Anslag för universitetens basfinansiering (29.40.50)
- TBM 78/2010 rd — Leena Rauhala /kd m.fl.: Anslag för ökad startpeng (32.30.51)
- TBM 79/2010 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.: Anslag för hemtjänst till barnfamiljer i förebyggande syfte (28.90.30)
- TBM 80/2010 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.: Anslag för nya järnvägsöverbyggnader (31.10.20)
- TBM 81/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för expertutgifter inom civil krishantering (24.10.21)
- TBM 82/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för egentligt utvecklingssamarbete (24.30.66)
- TBM 83/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag till Rättspolitiska forskningsinstitutet (25.01.04)
- TBM 84/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att korta ner behandlingstiden för ärenden vid förvaltningsdomstolarna, hovrätterna, tingsrätterna, försäkringsdomstolen, marknadsdomstolen och arbetsdomstolen, för insatser mot den svarta ekonomin och för att värna verksamhetsmålen och de personella resurserna (25.10.03)
- TBM 85/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för rättshjälpsbyråernas och konsumenttvistenämndens omkostnader (25.10.04)
- TBM 86/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att säkra verksamheten inom utskökningsväsendet och konkursövervakningen och för att stärka insatserna mot den svarta ekonomin (25.20.01)
- TBM 87/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att bekämpa den svarta ekonomi och ekonomiska brott och effektivisera behandlingen av grova brott (25.30.01)
- TBM 88/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för årliga reparationer i fängelserna, hälso- och sjukvård för fångar och mer fängelsepersonal (25.40.01)
- TBM 89/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för bättre nationell kapacitet för civil krishantering (26.01.01)
- TBM 90/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag till polisen för att bekämpa den svarta ekonomin (26.01.01)
- TBM 91/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för gränsbevakningsväsendets omkostnader (26.20.01)

FiUB 23/2010 rd — RP 62/2010 rd, RP 70/2010 rd

- TBM 92/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för utbildning och avlöning av extra personal vid nödcentralerna (26.30.02)
- TBM 93/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för rådgivning till invandrare och snabbare behandling av uppehållstillstånd (26.40.01)
- TBM 94/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att höja de kalkylerade ersättningarna för utplacering av flyktingar (26.40.30)
- TBM 95/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att utöka skatteinspektionerna i kampen mot den svarta ekonomin (28.10.01)
- TBM 96/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för Statistikcentralen (28.30.01)
- TBM 97/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för Statens ekonomiska forskningscentral (28.30.02)
- TBM 98/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för befolkningsregistercentralen (28.30.03)
- TBM 99/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för kommunal social- och hälsovård, bättre närståendevård, bättre äldreomsorg och bättre assistenthjälp till personer med grav funktionsnedsättning (28.90.30)
- TBM 100/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för statsandelar för att bygga ut yrkesutbildningen med 4 000 studieplatser (29.20.30)
- TBM 101/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för Finlands Akademis omkostnader (29.40.01)
- TBM 102/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att trygga universitetens och universitetscentrens verksamhet (29.40.50)
- TBM 103/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för Tekes omkostnader (32.20.06)
- TBM 104/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (32.30.01)
- TBM 105/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder, verksamhetsmöjligheter för sociala företag och höjning av ersättningen för uppehälle till sysselsatta arbetslösa (32.30.51)
- TBM 106/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag till omkostnaderna för besvärnämnden för social trygghet (33.01.03)
- TBM 107/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag till Institutet för hälsa och välfärd för omkostnader och för att i anknytning till institutet inrätta en enhet mot våld i nära relationer (33.03.04)
- TBM 108/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för budgetbaserad höjning av grunddagpenningen för arbetslösa (33.20.51)
- TBM 109/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att budgetbaserat höja arbetsmarknadsstödet (33.20.52)
- TBM 110/2010 rd — Minna Sirnö /vänt: Anslag för att säkra verksamheten i arbetarskyddsdistrikten och för insatser mot den svarta ekonomin (33.70.01)
- TBM 111/2010 rd — Tarja Tallqvist /kd: Anslag för allmänna intressebevakares omkostnader (25.10.05)

- TBM 112/2010 rd — Tarja Tallqvist /kd m.fl.: Anslag för specialstöd till regioner med hög arbetslöshet (32.30.51)
- TBM 113/2010 rd — Leena Rauhala /kd: Anslag för att höja standarden på skolhälsovården (28.90.30)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts enligt sakinnehåll i finansutskottets delegationer.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomi har vänt uppåt lite och det märks i den tredje tilläggsbudgeten, där de beräknade intäkterna av samfundsskatten föreslås öka med 712 miljoner euro. De slutliga intäkterna väntas öka med 17 procent i år. Tidigare prognostiserades en ökning med 7 procent. Dessutom intäktsför Finlands Bank till staten 110 miljoner euro mer än beräknat av sin vinst, så inkomstposterna höjs med sammanlagt 843 miljoner euro. Nettoökningen av anslagen är 328 miljoner euro.

I propositionen ingår också ett lån på 324 miljoner euro till Lettland, alltså Finlands del av ett överenskommet paket på totalt 7,5 miljarder euro för att stabilisera Lettlands ekonomi. Utskottet påpekar att finska statens ansvar har vuxit under vårens lopp på grund av lånet på 1,6 miljarder euro till Grekland (RP 57/2010 rd — FiUB 19/2010 rd) och statsborgen på 7,9 miljarder euro för det europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet (RP 71/2010 rd — FiUB 22/2010 rd).

I tilläggsbudgeten föreslås statens kassa minska genom att sammantaget ungefär 1,4 miljarder euro av det kumulativa överskottet enligt bokslutet för 2009 intäktsförs för att täcka budgeten. Med beaktande av användningen av det kumulativa överskottet och de föreslagna ökningarna av utgifterna och inkomsterna, mins-

kar behovet av nettoupplåning med ca 1,9 miljarder euro innevarande år. Statens behov av nettoupplåning blir därmed ungefär 12 miljarder euro i år. Statsskulden beräknas uppgå till ca 76 miljarder euro i slutet av 2010, vilket är ca 43 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna (inklusive nettoupplåning och skuldhantering) och anslagen för i år totalt 52,5 miljarder euro. Den ofördelade reserven för anslagsbehov som framkommer senare i år är 84,9 miljoner euro.

Utskottet har nyligen behandlat aktuella ekonomiska frågor i sitt betänkande (FiUB 20/2010 rd) om statsrådets ramredogörelse för 2011—2014 (SRR 2/2010 rd). Utskottet hänvisar till sina synpunkter i betänkandet och framhäver också i det här sammanhanget att det finns många osäkerhetsfaktorer förknippade med de ekonomiska framtidsutsikterna trots att ekonomin har återhämtat sig något. För att få ekonomin i balans krävs det långsiktiga insatser för att stärka hållbarheten i de offentliga finanserna på sikt. Utöver nationella lösningar påverkas vår ekonomiska utveckling i hög grad också av den globala ekonomiska utvecklingen och de andra EU-ländernas beredskap att bedriva en ansvarsfull finanspolitik

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 27

**FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE**

10. Militärt försvar

18. *Anskaffning av försvarsmateriel* (reservationsanslag 3 år)

Utskottet har utifrån en utredning gjort en teknisk korrigering i andra stycket i momentets beslutsdel.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 62/2010 rd)

Dessutom ändras motiveringen till momentet så att av anslaget får högst 342 647 000 euro användas till betalning av utgifter som föranleds av tidigare beviljade beställningsfullmakter, högst 143 941 000 euro till betalning av utgifter för beställningsfullmakter som beviljas 2010, högst 26 201 000 euro till betalning av utgifter som föranleds av ändringar i index och valutakurser i samband med beställningsfullmakter och högst 63 936 000 euro för andra anskaffningar av försvarsmateriel.

Fullmakter

(Stycke 3—10 som i RP 62/2010 rd)

Huvudtitel 31

**KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE**

10. Trafiknätet

20. *Bastrafikledshållning* (reservationsanslag 2 år)

Banprojekt. Regeringen föreslår att motiveringen till momentet kompletteras med att Trafikverket får ingå avtal om tre banprojekt för högst 40 miljoner euro. Det rör sig om en grundlig förbättring av banavsnittet Seinäjoki—Uleåborg, en grundlig förbättring av banavsnittet Tammerfors-Orivesi och istandsättning av bangården i Kotolahti hamn. VR-Group Ab avses stå för kostnaderna och staten behöver inte återbetala dem.

Enligt utredning ska ungefär hälften av tillskottet användas för den grundliga förbättringen av banavsnittet Seinäjoki—Uleåborg och resten för de två andra projekten ovan.

Utskottet välkomnar tillskottet för banhållning, eftersom finansieringen av basbanhållningen har ställts under ökad press i synnerhet på grund av vinterns tjälskador på bannätet. Det är också ytterst viktigt att det föreslagna tillskottet dirigeras just till ombyggnaden av banavsnittet Seinäjoki—Uleåborg, eftersom det på grund av de knappt tilltagna anslagen har varit osäkert om projektet kan fortsätta.

För planeringen och genomförandet av projektet Seinäjoki-Uleåborg är det mycket problematiskt att besluten om finansieringen fattas bit för bit, i budgetar och tilläggsbudgetar. Det är ett massivt och dyrt projekt som kräver långsiktiga beslut för att kunna planeras och genomföras. Den kortvariga och bitvisa finansieringen gör det inte möjligt att genomföra projektet på ett makroekonomiskt ändamålsenligt sätt.

Utskottet hänvisar till sitt betänkande (FiUB 20/2010 rd) om statsrådets ramredogörelse för 2011—2014 (SRR 2/2010 rd) och vill också här uppmärksamma de problem och extra kostnader

som de långsamma framstegen i projektet orsakar samhället.

Seinäjäoki—Uleåborg är det viktigaste pågående banprojektet i Finland och det är nödvändigt att så snabbt som möjligt bygga om banan för att både passagerartrafiken och godstrafiken ska förbättras och tjänsterna säkras. Utskottet ser det som nödvändigt att den fortsatta finansieringen av projektet säkras så att byggarbetena kan fortsätta utan avbrott på ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt.

Isbrytning. I tilläggsbudgetpropositionen föreslås 4 miljoner euro till för att täcka de ökade kostnaderna för isbrytning.

Enligt utredning har isbrytningens volym i årets budget avpassats efter antalet isbrytningsdagar under en mild vinter, dvs. 650 dagar, så de beräknade kostnaderna är 34,2 miljoner euro. Men vintern var exceptionellt kall i år och isbrytningsdagarna beräknas bli 929. Enligt upphandlingskontraktet kommer detta att kosta 42,2 miljoner euro, alltså 8 miljoner euro mer än budgeterat. I tilläggsbudgeten är anslaget höjt med bara 4 miljoner euro. Enligt utredning kommer de 4 miljoner som saknas i praktiken att täckas genom sänkt servicestandard i farlederna eller genom gallring bland kostnaderna för väghållning eller basbanhållning.

Enligt utredning väntas det komma in totalt ungefär 72,7 miljoner euro i farledsavgifter i år.

Utskottet ökar inte anslaget under momentet, men ser det som påkallat att undersöka handlingsmodellerna för att täcka kostnaderna för isbrytning under vintrar som är kallare än genomsnittet. För landets konkurrenskraft är det i varje fall nödvändigt att de farleder som används för handelssjöfart hålls i bra skick året om.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE

10. Miljö- och naturvård

61. *Främjande av miljövården* (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillskott på 1 000 000 euro. Det avses bli använt för att sätta fart på genomförandet av statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten utanför vattenverkens avloppsnät (542/2003) och för att få fram lämpliga modeller för att organisera fastighetsspecifik rådgivning och vägledning.

Utskottet ser fastighetsspecifik rådgivning om avloppssystem i glesbygden som viktig och noterar att också de övriga förslagen från utredaren och miljöministeriets arbetsgrupp för avloppsvattenshanteringen i glesbygderna bör genomföras snarast möjligt. Den miljömässigt bästa och mest funktionella lösningen är enligt utskottet att bygga matarledningar för avlopp och gemensamma avloppsnät. Fastighetsspecifika reningssystem har inte nödvändigtvis tillräcklig reningseffekt och underhållet av anläggningarna blir dessutom ofta ett problem. Relevanta avloppsprojekt går betydligt snabbare att genomföra med statligt stöd. Detta bidrar också till genomförandet av förordningen om avloppsvatten i glesbygden.

70. *Fartygsinvesteringar* (reservationsanslag 3 år)

Momentet föreslås bli ökat med 2 000 000 euro för ett oljeuppsamlingssystem för kombinationsfartyg. Utskottet anser att det verkligen finns behov av ett system som lämpar sig för krävande isförhållanden och framhåller att de nationella resurserna för oljebekämpning måste säkras. Samtidigt måste vi arbeta för att förbättra den internationella oljebekämpningen och försöka stärka Östersjösamarbetet i frågan.

Framöver kommer det att behövas allt mer förebyggande insatser mot oljeolyckor. Utskottet

vill påminna om att olycksrisken ökar i takt med trafiken på Östersjön och framför allt på Finska viken.

SAMMANFATTNING

Regeringen föreslår att inkomsterna ökas med 2 198 327 000 euro (utan nettoamorteringar och

skuldhantering) ökas med 328 623 000 euro och att anslaget för nettoupplåning och skuldhantering ökas med 1 869 704 000 000 euro.

Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomstposterna och anslagen för innevarande år med beaktande av den ordinarie budgeten och årets första och andra och tredje tilläggsbudget 52 481 948 000 euro.

UTSKOTTETS FÖRSLAG TILL BESLUT

Riksdagen

godkänner förslaget till en tredje tilläggsbudget för 2010 i enlighet med propositionen och den kompletterande propositionen utom moment 27.10.18 med ändringar,

förkastar tilläggsbudgetmotionerna TBM 20—113/2010 rd och

beslutar att tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 1 juli 2010.

FiUB 23/2010 rd — RP 62/2010 rd, RP 70/2010 rd

Helsingfors den 18 juni 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd (delvis)
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna

Heikki A. Ollila /saml
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml
Minna Sirnö /vänst (delvis)
Pia Viitanen /sd
ers. Matti Kauppila /vänst (delvis)
Lauri Kähkönen /sd (delvis)
Eero Reijonen /cent
Tuula Väättäin /sd

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Maarit Pekkanen

utskottsråd Marjo Hakkila
utskottsråd Mari Nuutila

RESERVATION 1 /sd***Allmän motivering*****Tecken på uppsving i Finlands ekonomi**

Finlands ekonomi har stagnerat och regeringens stimulansåtgärder har inte varit tillräckligt effektiva, vilket socialdemokraterna har miss-tänkt. Under hela valperioden har vi i olika sammanhang föreslagit effektivare åtgärder för att stimulera ekonomi och sysselsättning.

Totalproduktionen minskade med en knapp procent jämfört med motsvarande period 2009 då såväl konsumtionen som investeringar och export pekade nedåt. Den stagnerade tillväxten har tagit sig uttryck i försämrad sysselsättning. Arbetslösheten ökade med 9,3 procent i januari—mars och är därmed knappt två procentenheten högre än perioden januari—mars 2009.

De stimulansåtgärder som regeringen skurit med blev rätt knappa på alla områden. Byggproduktionen har minskat sedan 2008 och nedgången fortsatte under början av detta år, trots en viss ljusning när det gällde reparationer och bostadsbyggande.

Den regression som började 2008 och den snabba nedgången i räntor var den viktigaste stimulerande faktorn. Utan den låga räntenivån skulle den nuvarande nivån på efterfrågan och sysselsättning inte ha uppnåtts på hemmamarknaden och i servicebranschen och handeln. I år har dessutom den försvagade euron förbättrat exportföretagens konkurrenskraft och exporten. I år har euron försvagats med nästan 20 procent jämfört med den amerikanska dollarn. Regeringens stimulanspolitik förefaller också i fortsättningen bygga på dessa två faktorer.

Ännu förra året stimulerade statens aktiva finanspolitik ekonomin i någon mån bl.a. genom ökade utgifter inom budgetekonomin. Effekterna av de stora skattelättnaderna blev ändå obetydliga eftersom konsumtionen gick ner under hela förra året och inte har hämtat sig till dags

dato. I år blir effekterna av den aktiva finanspolitiken ännu obetydligare.

Plats för effektiva riktade stimulansåtgärder av rätta dimensioner

Finlands trafiknät har inte utvecklats och det existerande nätet är i allt sämre skick. Den rätta tidpunkten för att satsa på fungerande samhällsstrukturer och logistikkedjor och deras skick är nu, för att de ska stödja och stärka den framtida tillväxten.

Men de offentliga investeringarna ser ut att minska i år trots att regeringen i stället borde ha satsat mer på dem. Investeringar i trafiknätet, energiförsörjningen, vatten- och avlopp, kommunikations- och informationsnät samt gröns- och vattenområden har betydande effekter på miljön och en hållbar tillväxt. Klokastiska lösningar kan förbättra bl.a. skogsindustrins konkurrensproblem, som delvis beror på långa avstånd.

Bättre grepp om sysselsättningspolitiken — nolltolerans för ungdomsarbetslöshet

Vi har ända sedan hösten 2008 varit bekymrade över den ökande arbetslösheten och i flera sammanhang föreslagit ny finansiering och ett helt knippe med åtgärder för att bryta trenden. Men regeringen har inte förmått vidta adekvata och effektiva åtgärder för ekonomisk tillväxt och sysselsättning. En tilläggsbudgetproposition med satsningar på sysselsättning av unga lämnades först ett år efter att oppositionen i en interpellation krävde att regeringen skulle vidta åtgärder mot den kraftigt ökande ungdomsarbetslösheten. Tilläggsanslagen på 77 miljoner euro i 2010 års första tilläggsbudget var för litet med hänsyn till hur arbetslösheten ökade och just nu är ungdomsarbetslösheten direkt alarmerande. Ungdomsarbetslösheten har ökat med mer än

hälften sedan 2008. I dagsläget finns de 31 000 arbetslösa unga.

Till följd av misslyckade arbetskraftspolitiska val har andelen aktiverade arbetslösa vänt nedåt ordentligt. Aktiva sysselsättningsåtgärder måste sättas in i synnerhet för unga som är eller hotar bli arbetslösa. Varje ung människa måste erbjudas en arbets-, utbildnings- eller praktikantplats inom tre månader från att den blivit arbetslös. För att öka andelen aktiverade arbetslösa måste momentet för arbetskraftspolitik ökas med 30 miljoner euro. Åtgärderna måste inriktas effektivare och beslutsammare på aktivering av såväl unga som långtidsarbetslösa. Både forskningsresultat och konkret erfarenhet visar att arbetslösheten inte lätt återgår till sin tidigare nivå efter att den har fått öka en tid.

Vi måste också satsa mer på påbyggnadsutbildning på fler nivåer.

Omedelbar förhöjning av grundtrygghet för arbetslösa

Regeringen har fortfarande inget svar på frågan hur utkomstskyddet för arbetslösa ska ordnas. Största delen av utkomststödtagarna får någon primär förmån. Anknyttande byråkratifällor kan alltså åtgärdas genom att de primära förmånerna höjs. I det här avseendet finns det största behovet av höjningar i grunddagpenningen för arbetslösa och i det allmänna bostadsbidraget. För att öka den sociala rättvisan och råda bot på fattigdomen föreslår vi igen extra anslag för att höja arbetsmarknadsstödet, slopa beaktande av makens och föräldrarnas inkomster i arbetsmarknadsstödet och förbättra barntilläggen till arbetslöshetsersättningarna.

Oskäligt långa behandlingstider hos besvärsnämnden för social trygghet, som behandlar besvär över grundtrygghetsförmåner, äventyrar bl.a. sökandenas rätt till försörjning och rättssäkerhet och ger upphov till osäkerhet och förvir-

ring i deras dagliga liv. Bland annat biträdande justitiekanslern har från 2008 följt besvärsnämndens verksamhetsbetingelser och kritiserat regeringen för att den inte ingripit tillräckligt snabbt. I fjol var den genomsnittliga behandlingstiden för besvär nästan ett och ett halvt år. Det är positivt att nämndens anslag äntligen höjs. Anhopningen av ärenden måste snarast avvecklas för att råda bot på det nuvarande läget, som äventyrar människors grundläggande rättigheter.

Försummelserna av den kommunala servicen måste få ett slut

För att trygga den basala servicen i kommunerna föreslog vi socialdemokrater i vår skuggbudget för 2010 ytterligare satsningar med 500 miljoner. Om kommunerna hade fått större statsandelar skulle kvaliteten på den kommunala servicen ha förbättrats och det skulle ha behövts mindre skattehöjningar, permitteringar och skuldsättning. Även om ökade statsandelar leder till större statsskuld, vore de en mänskligt, socialt och ekonomiskt hållbar lösning. Det är dyrare och mer förödande att låta den sociala marginaliseringen öka och utestänga en del av människorna från samhället. Ett omfattande utanförskap riskerar också möjligheterna att höja sysselsättningen. Inte minst de starka signalerna om utanförskap bland unga kräver snabba och målmedvetna insatser plus tillräckligt med pengar till kommunerna. På 1990-talet ledde nedskärningarna i de kommunala tjänsterna till att vissa grupper slogs ut ordentligt för en lång tid framåt.

Den ekonomiska situationen leder till ojämlikhet kommunerna emellan. För att förhindra detta är det nödvändigt att öka statens finansieringsandel. SDP föreslog redan i sin skuggbudget en betydande ökning av statsandelarna för social- och hälsovården. Än en gång upprepar vi detta krav.

Detaljmotivering**ANSLAG****Huvudtitel 24****UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE****30. Internationellt utvecklingssamarbete***66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)*

Den ekonomiska krisen, matkrisen och klimatkrisen har resulterat i en humanitär katastrof i många utvecklingsländer. Migrationen i fråga om utvecklingsländerna har ökat. Befolkningsökningen och befolkningens jämna fördelning är frågor som kommer att vara av avgörande betydelse för mänskligheten. Nu behövs bistånd mer än någonsin. Det är viktigt att vi står fast vid de biståndspolitiska åtagandena. Vi måste inom utsett tid nå FN:s millenniemål att öka läskunnigheten och halvera fattigdomen.

Det finns områden i världen där det humanitära nödläget är ständigt pågående. Biståndsprojekt som inriktas på utbildning och på att förbättra kvinnors och barns ställning är ett av de mest effektiva sätten att skapa välfärd och motverka fattigdom. Det är viktigt att också i fortsättningen investera i sådan verksamhet. Klimatfinansiering som riktas till utvecklingsländer borde inte få minska resurserna för andra biståndsprojekt och finansieringsbeslut inom olika områden bör vara genomskinliga och urskiljbara. En hållbar utveckling är möjligt genom stärkt demokrati, ökade möjligheter till delaktighet och utveckling av en god förvaltning.

Den sittande regeringens beslut att skära i biståndsanslagen har varit ansvarslösa. Det är inte heller godtagbart att en allt större del av kostnaderna för flyktingmottagning bokförs som bistånd. För kvaliteten på verksamheten är det ytterst viktigt att biståndspengarna stiger i jämn och förutsebar takt. Finland måste nå sitt FN-

mål på 0,7 procent av bruttonationalprodukten fram till 2015. SDP föreslår att man hösten 2010 ingår ett avtal mellan alla finländska partier om hur målet ska nås. Avtalet ska sträcka sig över valperioden.

Vi föreslår därför

att moment 24.30.66 ökas med 50 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25**JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE****30. Åklagarna***01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Inte minst resursbristen inom åklagarväsendet inverkar på hur åtalsprövningarna och målen avancerar. I regeringsprogrammet sägs det att undersökningarna av krävande brott ska effektiviseras och för snabbas. Undersökningarna av komplicerade ekobrott är mycket resursintensiva, både i fråga om förundersökning och åtalsprövning. Ett tillräckligt intensivt och nära samarbete mellan polis och åklagare i förundersökningen förbättrar nivån på utredningsarbetet och beredningen inför domstolsbehandlingen. Intensivt förundersökningssamarbete och åklagarens synliga roll i krävande ekonomiska brottmål under hela processen binder upp mycket av de resurser som finns för åtalsprövning.

När det gäller allvarliga ekobrott räcker inte de resurser som regeringen har föreslagit till. Ekobrotten står för en stor del av de allvarligaste brotten, och den här typen av brottslighet orsakar samhället betydande skada och rubbar den allmänna tilltron till näringslivet, förvaltningen och rättsväsendet. Vi socialdemokrater har genom våra budgetmotioner föreslagit att polisen ska få större resurser för undersökning av ekonomiska brott, men det skulle samtidigt innebära

en anhopning av ärenden hos åklagarna om inte en lika stor resursökning görs på den sidan. För att säkerställa effektiv utredning av ekobrott på alla nivåer i myndighetskedjan bör åklagarväsendet få motsvarande mer resurser.

Vi föreslår således

att moment 25.30.01 ökas med 1 000 000 euro för åklagarväsendets omkostnader för utredning av allvarliga ekonomiska brott.

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader

Fängelselagen (767/2005) förutsätter att varje fånge ska få en personlig plan som spänner över den tid fangen avtjänar sitt straff, friges eller försätts i villkorlig frihet. På grund av den kroniska resursbristen inom fängsvården görs risk- och behovsprövningar de facto bara för en bråkdel av fångarna. I dagsläget finns det resurser bara för att göra risk- och behovsprövningar för långtidsfångar. Det har också visat sig att det råder betydande regionala skillnader i möjligheterna att upprätta planerna. Det är en ohållbar situation med tanke på likabehandlingen av fångarna. I början av 2009 fanns det fortfarande drygt 500 fängplatser med s.k. baljor. Nu behövs det extra anslag för att bygga bort baljcellerna i alla fängelser.

Vi socialdemokrater anser att Brottspåföljdsverket måste få ett större omkostnadsanslag dels för att fängelsetiden ska bli mer metodisk, dels för att det behövs mer pengar för reparationerna av fängelserna.

Vi föreslår därför

att moment 25.40.01 ökas med 2 000 000 euro och att 1 000 000 används till att förbättra fängsvårdsservicen och 1 000 000 till saneringssprojekt i fängelser.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Inrikesministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Vi socialdemokrater har systematiskt fört fram ett brett säkerhetsbegrepp och understrukit vikten av att motverka eventuella säkerhetshot. Krishantering är ett viktigt säkerhetspolitiskt verktyg för Finland för att främja stabilitet i konfliktområden i världen. I den civila krishanteringen betonar Finland kompetens inom polisiär verksamhet, rättsstatsprincipen, gränsförvaltning och mänskliga rättigheter. Av statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse från 2009 framgår det att meningen är att höja antalet finländska experter som tjänar i civila krishanteringsoperationer avsevärt från de nuvarande cirka 150. Dessutom ska den civila krishanteringen utvecklas och stärkas utifrån den nationella strategi för civil krishantering som regeringen antagit. För att målet för att effektivisera den civila krishanteringen ska nås krävs det större anslag både för att utstationera experter och för att förbättra den inhemska beredskapen för civil krishantering.

Vi föreslår

att moment 26.01.01 ökas med 1 000 000 euro för utbildning inom civil krishantering.

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ekobrottsligheten och den grå ekonomin beräknas orsaka förluster på mer än 5 miljarder euro varje år. Omkring hälften av beloppet består av skattebortfall och den andra hälften av skador för näringslivet och enskilda konsumenter. Till

ekobrottslighet kan dessutom hänföras svartjobb som motsvarar uppskattningsvis 80 000 årsverken. Man kan räkna med att skadorna kommer att öka mycket snabbt i takt med globaliseringen och den informationstekniska utvecklingen, som möjliggör många nya former av brott.

För att snabba på utredningen av ekobrott är det i första hand resurserna till polisen som måste säkerställas. De resurser som satsas på att bekämpa ekonomisk brottslighet återbördas mångfalt till statens kassa i form av brottsvinning som återgått. Tillståndsenheterna, som hör till de mest överbelastade av polisens basala funktioner, behöver också mer satsningar på grund av den stora anhopningen av ansökningar.

Polisens resurser är också för knappa när det gäller larmberedskap. Polisens beredskap och möjligheter att sköta sina basala uppgifter måste säkerställas

Vi föreslår

att moment 26.10.01 ökas med 4 000 000 euro för polisens omkostnader.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Nivån på anslagen för gränsbevakningsväsendet har sjunkit så till den grad att investeringar och gränssäkerhet inte längre kan garanteras. Socialdemokraterna anser att anslagsnivån inte får sänkas för att Gränsbevakningsväsendet ska kunna behålla sin funktionsförmåga i framtiden.

Vi föreslår

att moment 26.20.01 ökas med 3 000 000 euro för gränsbevakningsväsendets omkostnader.

40. Migration

30. Statlig ersättning till kommunerna (förslagsanslag)

Det har inte på 16 år gjorts någon nivåhöjning av de kalkylerade ersättningarna till kommunerna per mottagen flykting. Ersättningarna släpar alltså långt efter de faktiska kostnaderna för kommunerna, vilket har gjort att kommunerna är ovilliga att ta emot flyktingar med uppehållstillstånd och asylsökande.

De kroniskt eftersläpande ersättningarna för med sig att familjer som fått flyktingstatus tvingas stanna kvar på förläggningar och i värsta fall i flyktingläger i utlandet, eftersom det inte finns kommuner som frivilligt tar emot dem. Då får staten mycket större kostnader till följd av långsam integration och marginalisering, för att inte tala om allt mänskligt lidande, eftersom förläggningarna bara är avsedda för de som väntar på att få tillstånd eller bli återsända. För närvarande finns det drygt 500 personer med uppehållstillstånd på förläggningarna som väntar på att få flytta till någon kommun. Lyckligtvis är det färre människor i behov av akut hjälp som väntar i flyktinglägren utomlands.

På sikt måste ersättningarna till kommunerna anpassas efter de faktiska kostnaderna och i fortsättningen bör de också indexbindas.

Vi föreslår

att moment 26.40.30 ökas med 2 500 000 euro för att de kalkylerade flyktingersättningarna till kommunerna ska kunna höjas med 20 procent.

Huvudtitel 28**FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE****90. Stöd till kommunerna***30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)*

Regeringen lägger inte heller nu något förslag om extra anslag till kommunerna för att minimera de negativa sociala effekterna av den ekonomiska krisen. Kommunernas finansiella bas måste stärkas för att de ska kunna producera den service som krävs. Beslut och planer i många kommuner är ett hot mot de grundläggande fri- och rättigheterna. SDP föreslår att statsandelarna till kommunerna bör höjas mycket mer än regeringen föreslår för att garantera tillgången till högkvalitativ och jämlik social- och hälsovårdsservice och grundläggande utbildning.

Vi föreslår

att moment 28.90.30 ökas med 250 000 000 euro för statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen.

Huvudtitel 29**UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINIS-
TERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****30. Vuxenutbildning***20. Undervisningsväsendets personalutbildning och vissa andra utgifter (reservationsanslag 2 år)*

Nu är det rätt tid för utbildning. Vi har redan länge krävt mer satsningar på utbildning. När konjunktursvackan fördjupas måste företagen säga upp och permittera personal. De arbetslösa ökar hela tiden. Regeringen har hanterat arbetslösheten dåligt. Som ett exempel kan man notera

att satsningarna på yrkesutbildning är för små. Yrkesmässig och regional rörlighet är viktiga faktorer när det gäller att söka lösningar på problemen med arbetslöshet, men också för att människorna ska stanna längre i arbetslivet. Bättre kvalificerad arbetskraft är en viktig del av omställningsskyddet i arbetslivet. Det är påkallat att höja utbildningsnivån hos dem som saknar yrkesutbildning eller vars utbildning är föråldrad, men också att uppehålla kompetensen hos högutbildade.

Vi föreslår

att moment 29.30.20 ökas med 30 000 000 euro för vuxenutbildning.

30. Statsandelar för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Läroanstalterna för fritt bildningsarbete behöver utveckla och se över sin verksamhet för att klara sig i en förändrad omvärld. Det lönar sig att satsa mera på detta. Aktörerna inom det fria bildningsarbetet får framhävd betydelse i ekonomiskt svåra tider, eftersom de möjliggör livslångt lärande, håller uppe engagemanget i samhället och ökar det psykiska välbefinnandet.

Vi föreslår

att moment 29.30.30 ökas med 1 000 000 euro till stöd för det fria bildningsarbetet.

40. Högskoleundervisning och forskning*50. Statlig finansiering av universitetens anslag (reservationsanslag 2 år)*

När universitetslagen omarbetades framhöll SDP basfinansieringen av alla universitet. Vi såg en risk för att likställdheten mellan universiteten urholkas och att det uppstår två slags universitet i Finland. Dels sådana som tar in pengar av staten och näringslivet, dels sådana som inte får resurser från någotdera hållet. Regeringen avvistade påståendet om finansiella problem och underströk att reformen inte kommer att försämra

den ekonomiska situationen speciellt mycket för ett enda universitet. Man lovade också se om personalens villkor. Men verkligheten är en annan just nu. Den nya universitetslagen betydde extra utgifter för bl.a. försäkringar, arbetsgivaravgifter och bankavgifter. Tvärt emot regeringens löfte blev det ingen kompensation för arbetslöshetsförsäkringsavgiften i samband med reformen och det ledde i sin tur till att en undantagslag måste stiftas. Men den täcker bara in två år och därefter är ett finansiellt underskott åter ett faktum för universiteten. Ett antal universitet slår larm om att deras ökade kostnader för t.ex. löner och lokaliteter har betytt problem för att de fått kompensation för bara en del av kostnaderna i form av mer finansiering. Konsekvensen är att budgeten för många universitet går på minus. I samband med universitetsreformen lovades det vidare att statens produktivhetsprogram inte längre ska omfatta universiteten. Idel tomma löften igen, för universiteten drabbas fortfarande av programmet.

Regeringens åtgärder urholkar universitetens basfinansiering och hotar regionalpolitiskt viktiga verksamheter. Exempelvis Uleåborgs universitet säger upp anställda när lärarutbildningen och adb-utbildningen i Kajana läggs ner helt. Också Östra Finlands universitet tvingas säga upp personal. I värsta fall raderas grunden för hela den avgiftsfria utbildningen. "Regeringen måste hålla sitt löfte till universiteten och åtgärda den bristfälliga basfinansieringen omedelbart."

Vi föreslår

att moment 29.40.30 ökas med 21 000 000 euro för att trygga universitetens verksamhetsförutsättningar, varav 1 500 000 anvisas för att trygga verksamheten vid lärarutbildningsenheten i Kajana.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Politiken inom trafiksektorn måste vara långsiktig, förutsebar, tillförlitlig och miljövänlig. En långsiktig verksamhet är inte möjlig om trovärdighet och adekvata anslag saknas. Problemet med trafiksektorns investeringar har varit bristen på långsiktighet och den osäkra finansieringen. Det här har ofta lett till ökade kostnader. Bastrafikledshållningen äventyras om finansieringen ständigt ligger på en för låg nivå och nödvändiga reparationer och ombyggnader skjuts upp.

Också riksdagens finansutskott, kommunikationsutskott och revisionsutskott har upprepade gånger och enhälligt krävt att regeringen ökar anslagen för bastrafikledshållningen. Med dagens finansieringsnivå blir trafiklederna allt sämre från år till år. Också flera expertgrupper har upprepade gånger vädjat till regeringen om en högre finansieringsnivå.

Också vintrarna åstadkommer stora skador på trafiklederna. Från VR uppger man att över 940 bankilometer belagts med hastighetsbegränsningar på grund av tjälskador. Också trafikverket hävdar att man under våren uppdagat betydande tjälskador på vägnätet. Ungefär sex procent, dvs. ca 3 300 milometer av landets vägar är i behov av reparationer. Läget är oroväckande och risken överhängande för stora problem med servicestandarden och trafiksäkerheten. Trafikledernas dåliga skick och det uppdämda reparationsbehovet till följd av otillräcklig finansiering under flera år ställer krav på en klar nivåförhöjning i finansieringen för att bannätet ens ska kunna hållas i sitt nuvarande, mycket svaga skick.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslås 4 miljoner euro för att täcka de ökade kostnaderna för

isbrytning. Enligt expertisen skulle det behövas 8 miljoner. Enligt utredning kommer 4 miljonerna i praktiken att täckas genom sänkt servicenivå eller genom gallring bland kostnaderna för väghållningen eller basbanhållningen. Den här lösningen är inte hållbar.

Vi föreslår

att moment 31.10.20 ökas med 80 000 000 euro för basbanhållning, varav 4 000 000 euro för att täcka de ökade kostnaderna för isbrytning.

78. Vissa trafikledsprojekt (förslagsanslag)

Bland banprojekten är i synnerhet den omfattande ombyggnaden av bansträckan mellan Seinäjoki och Uleåborg i fara. Det är mycket problematiskt att planera och genomföra projektet när finansieringsbesluten kommer stötvis i små poster. VR anvisade för en tid sedan 40 miljoner euro för underhåll av banavsnitt. Av detta belopp används endast 15 miljoner för att reparera tjälskadorna på bansträckan Seinäjoki—Uleåborg, eftersom det också finns andra kritiska sträckor. För att projektet ska kunna fortsätta krävs det ett investeringsanslag som i detta nu inte har ställts i utsikt. Nu borde bland annat en upphandling inledas för att arbetena ska kunna fortsätta. I brist på anslag är det uppenbart att projektet kommer att avbrytas senast vid årsskiftet. Riksdagens finansutskott har konstaterat att arbetena oundgängligen måste drivas på. Regeringen måste senast nu ta ansvar för projektet. Läget ser dystert ut med ökad arbetslöshet och fortsatta trafikproblem. Projektet kommer att bli mycket dyrare än man ursprungligen räknade med.

Vi föreslår

att moment 31.10.78 ökas med 50 000 000 euro för finansiering av banprojektet Seinäjoki—Uleåborg.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen konstaterar i sin trafikpolitiska redogörelse att ca 90 procent av växthusgasutsläppen från trafiken kommer från vägtrafiken och att 60 procent av vägtrafikens utsläpp orsakas av personbilstrafiken. Också kommunikationsutskottet har enhälligt kommit fram till att "den miljövänliga kollektivtrafiken bör göras mer attraktiv genom en garanterat adekvat finansiering." Vi socialdemokrater anser att man med det nuvarande stödet för kollektivtrafiken inte kan nå regeringens mål t.ex. för att motarbeta klimatuppvärmningen. Kollektivtrafiken ska bli mer attraktiv genom att biljettsystemen förbättras, tjänsterna samordnas, servicestandarden höjs och trafiken blir mer tillförlitlig. Från nästa höst kommer kommunerna i allt större utsträckning att tvingas ansvara för skolskjutsar på glesbygden. Redan i sommar blir det ökade problem med bland annat arbetsresor eftersom anslagen för köp av kollektivtrafiktjänster skärs ner märkbart. Utskottet framhäver att jämlika kollektivtrafiktjänster som är anpassade för att uträtta ärenden bör erbjudas också invånare i glesbygden.

Vi föreslår

att moment 31.30.63 ökas med 20 000 000 euro till stöd för kollektivtrafiken.

Huvudtitel 32**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE****30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik**

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Tillräckliga anslag måste reserveras för sysselsättande åtgärder så att fler nås av aktiva åtgärder. Det är bättre att erbjuda tillfälle till arbete och utbildning än att låta människor slås ut från arbetsmarknaden. Det är rationellt att utöka utbildningen för vuxna arbetslösa, så att det blir lättare att bemöta omstruktureringar i arbetslivet och bygga broar mellan arbetslöshet och arbete. Ungdomsarbetslösheten måste få ett omedelbart slut. Marginaliseringen av de unga måste kvävas i sin linda.

Vi föreslår

att moment 32.30.51 ökas med 30 000 000 euro för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder.

Huvudtitel 33**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE****20. Utkomstskydd för arbetslösa**

51. Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (förslagsanslag)

Grundtryggheten för arbetslösa släpar långt efter den övriga inkomstutvecklingen. Långtidsarbetslösa utgör inemot hälften av alla utkomststödtagare. Läget är alarmerande. I och med den drastiskt ökande arbetslösheten riskerar allt fler finländare att slås ut både från arbetsmarknaden och samhället, eftersom deras låga inkomster

hindrar dem att planera sin egen framtid. Den ökande utsattheten måste stoppas genom att försörjningen för dem som har de lägsta inkomsterna höjs.

Barnfamiljerna kommer i kläm när föräldrarna blir arbetslösa. Det är därför motiverat att höja nivån på utkomstskyddets barnförhöjning.

Vi föreslår

att moment 33.20.51 ökas med sammanlagt 30 000 000 euro för att budgetbaserat höja arbetslöshetsdagpenningarna med 2 euro per dag och barntilläggen till arbetslöshetsersättningarna med 20 procent.

52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

För att förbättra de arbetslösas villkor föreslår vi att arbetsmarknadsstödet höjs med två euro. Bl.a. de minskade utkomststödsutgifterna kompenserar kostnaderna för höjningen.

Behovsprövningen av de arbetslösas utkomstskydd är en exceptionell företeelse i vår sociala trygghet, som i övrigt är individuell. Ingen annan risksituation i livet innebär ett hot för den berörda att bli helt utan social trygghet på grund av makens eller makans inkomster. Problematiken förvärras på grund av äktenskapslagen som säger att bara äkta makar är skyldiga att försörja varandra. Enligt undersökningar lever nästan hälften av de arbetslösa som har blivit utsatta för behovsprövning i ett samboförhållande och kan alltså inte kräva att sambon försörjer dem. Arbetslösa som lever i parförhållande riskerar att bli helt utan arbetsmarknadsstöd, om partnern tjänar mer än 2 400 euro i månaden. Behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet drabbar oftast kvinnor, så den är också indirekt en jämställdhetsfråga.

Också föräldrarnas inkomster påverkar arbetsmarknadsstödet, om den arbetslösa bor i samma hushåll som sina föräldrar och inte uppfyller arbetsvillkoret. Individualiteten i den sociala tryggheten bör befästas. Därför ska behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet slopas.

Vi föreslår

att moment 33.20.52 ökas med sammanlagt 46 000 000 euro för att budgetbaserat höja arbetsmarknadsstödet med 2 euro per dag och barntilläggen till arbetslöshetsersättningarna med 20 procent och för att slopa behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet i fråga om make och barn.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Socialdemokraterna anser att miljöministeriets anslag är för litet. Anslagen minskar år för år,

och då är det omöjligt att garantera de forsknings- och utvecklingsresurser för miljöministeriets förvaltningsområde som behövs för planering och genomförande av miljöpolitiken och för att politiken ska få genomslag i samhället. Forskningsanslaget har nästan halverats på senare år.

Vi föreslår

att moment 35.01.01 ökas med 2 500 000 euro för ministeriets anslag till forskning, utveckling och planering.

Förslag

Vi föreslår

att förslaget till en tredje tilläggsbudget för 2010 godkänns enligt betänkandet men med ändringarna ovan.

Helsingfors den 18 juni 2010

Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd

Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Pia Viitanen /sd

RESERVATION 2 /kd

Allmän motivering

Regeringens proposition med förslag till en tredje tilläggsbudget (RP 62/2010 rd) med kompletteringspropositionen (RP 70/2010 rd) innehåller ökningar på såväl intäkts- som kostnadssidan. Det är positivt att samfundsskatten beräknas öka med 700 miljoner euro. Utgifterna beräknas öka med sammanlagt ungefär 540 miljoner euro. På kostnadssidan märks bl.a. ett lån på 324 miljoner euro till Lettland medan de andra ökningarna i allmänhet går loss på några tio miljoner per huvudtitel. Den mest betydande enskilda ökningen hänför sig till mottagning av asylsökande, där utgifterna väntas öka med ca 30 miljoner euro. De föreslagna tilläggsutgifterna är motiverade och nödvändiga och det svåra ekonomiska läget får inte innebära att man inte vågar belasta budgeten med oundgängliga utgifter. Utöver regeringens förslag vill KD föreslå ökning på 29 miljoner euro för de mest kritiska behoven.

I tilläggsbudgetpropositionen ingår utgiftsminskningar på drygt 200 miljoner euro. Den största minskningen är en följd av att visst försvarsmateriel anskaffas först vid en senare tidpunkt. Också den låga räntenivån kommer att leda till besparingar.

Under den senaste tiden har vi emellertid fått oväntat dåliga nyheter och prognoser beträffande den ekonomiska utvecklingen. Bland annat Tapiola Bank förutspår att bruttonationalprodukten inte alls ökar detta år. En annan negativ faktor är att Finland inte kommer att kunna hålla underskottet av den offentliga sektorn på en nivå om högst 3 procent av bnp. Riksdagen måste alltså överlag vara allt noggrannare med vad pengarna placeras i.

De förslag som KD nu lägger fram i samband med denna tilläggsbudget är nödvändiga och moderata och de hänför sig till tre områden: statsandelar till kommunerna för att trygga bas-

servicen, trafiknätet samt sysselsättnings-, utbildnings- och särskilda åtgärder. Just dessa tre områden inbegriper moment som kräver extra satsningar i dagsläget.

Vi anser att man med hjälp av tilläggsbudgeten måste gripa in i statsandelarna till kommunerna eftersom det är fråga om att förbättra servicen inom äldreomsorgen, bredda närståendevården och stödtjänsterna samt satsa på psykiatrisk vård för barn och unga och preventiv hemservice för barnfamiljer. De här grupperna skulle verkligen vara betjänta av extra anslag eftersom deras möjligheter att ta hand om sig själva är begränsade. En satsning på familjer och på psykiatrisk vård för barn och unga kommer med tiden att visa sig vara ekonomiskt fördelaktigt.

En fråga som vi riksdagsledamöter i KD har lyft fram i många år är att anslaget till basvaghållningen är för litet. God basvaghållning är till nytta för hela samhället samtidigt som sysselsättningen påverkas positivt. För snålt tilltagna anslag för vaghållningen äventyrar indirekt trafiksäkerheten och är också till nackdel för näringslivet.

En tredje fråga som KD vill lyfta fram i tilläggsbudgeten är givetvis satsningen på sysselsättnings- utbildnings- och speciella åtgärder. Den ökade arbetslösheten har prövat landets ekonomi och inneburit personligt lidande för många. Arbetslösheten kommer dessutom att ha effekter för framtiden när arbetslösa ungdomar löper risk att bli utslagna. De regioner där arbetslösheten är extra svår måste få specialstöd. I t.ex. Norra Karelen är de arbetslösas antal av den arbetsföra befolkningen redan uppe i 15,4 procent. En annan effektiv metod är startpengen, som hjälper människor att starta eget. I dagens ekonomiska läge är startpengen mycket behövlig.

Detaljmotivering**ANSLAG****Huvudtitel 28****FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE****90. Stöd till kommunerna****30. Statsandel till kommunerna för ordnande av
basservicen (förslagsanslag)**

Personalen inom den kommunala institutionsvården av äldre har minskat. Samtidigt har vårdtagarnas hälsotillstånd blivit allt sämre. Social- och hälsovårdsministeriet gav en kvalitetsrekommendation för äldreomsorgen 2001. Enligt en bedömning som då gjordes krävs det att 4 000 vårdare anställs om äldreomsorgen ska kunna förbättras.

Äldreomsorgen har redan länge dragits med otillräckliga resurser. Det finns för lite utbildad och språkkunnig personal och de anställda hinner inte heller göra sitt jobb så bra som de skulle önska. Patientsäkerheten och arbetarskyddet fungerar oroväckande dåligt i vissa hänseenden. Den rekommenderade målnivån inom institutionsvården för äldre är 0,8 vårdare per patient, men i värsta fall uppnås bara hälften av detta mål. Bristen på vårdare kompenseras med läkemedel. Antidepressiva och lugnande medel ordinerar upp till tre gånger mer än i övriga Norden. Det har konstaterats att det finns 85 000 demenspatienter i Finland som är i behov av fortgående vård. Vid lindrig demens kan handlingsförmågan förbättras med medicinering. Läkarsällskapet Duodecim hävdar att det i ett senare skede av demensen är vitalt att tillfredsställa åldrande patienters basala behov och sörja för deras livskvalitet. Duodecim rekommenderar medicinfri vård vid svår demens. Men det största hindret för detta är bristen på vårdare.

Till följd av personalbristen försämras vårdens kvalitet och vårdarna blir överbelastade.

Under första hälften av det här decenniet har 24 000 årsverken gått förlorade som sjukfrånvaro. En människovärdig äldreomsorg med respekt för individen mäter graden av civilisation i ett samhälle.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 32/2010 rd föreslår jag

*att moment 28.90.30 ökas med
8 000 000 euro för att anställa vårdare
i äldreomsorgen.*

Den ökande efterfrågan på äldreomsorg bör bemötas genom en betydande utveckling av närståendevården. Det är ett ekonomiskt sätt att skapa välbefinnande. Då nyttiggörs personens naturliga nätverk av nära och kära, vilket redan i sig ger omsorgen ett mervärde. Vården i hemmet är ofta mänskligare än institutionsvård och därför också populärare bland äldre och gravt funktionshindrade.

I Finland har vi uppskattningsvis 60 000 närståendevårdare som enligt lagfästa kriterier har rätt till stöd för närståendevård. Ändå får bara hälften av dem stöd. Andemeningen i socialvårdslagens bestämmelser om närståendevård fullföljs alltså inte i kommunerna. Enligt bestämmelserna ska närståendevården stödjas både ekonomiskt och genom tjänster.

Kommunerna följer nu en mycket varierande praxis när det gäller vem som har rätt till stöd för närståendevård. De har inte reserverat tillräckliga anslag för ändamålet och därför tar pengarna ofta slut halvvägs och inga nya avtal kan ingås. Således är det bara sporadiskt som vårdarna kan få stöd för närståendevård, för det utgör ingen subjektiv rättighet i lagstiftningen. På grund av det åtstramade ekonomiska läget har många kommuner sagt upp avtal med närståendevårdare eller förbjudit nya avtal. Likaså har många kommuner skärpt kriterierna för närståendevården. Antalet stödtagare bör emellertid tvärtom målinriktat utökas och varje person som uppfyller kriterierna bör tillförsäkras möjlighet till stöd för närståendevård. De bör få minst en ledig dag

per vecka. På så sätt får de bättre möjligheter att orka fysiskt och psykiskt.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 73/2010 rd föreslår jag

att moment 28.90.30 ökas med 2 000 000 euro för att utvidga närståendevården och stödtjänsterna.

Barn och unga får köa till psykiatrisk vård alltför länge. Enligt mentalvårdsförordningen ska barn och unga få vård inom tre månader, men den genomsnittliga väntetiden är inemot ett halvt år t.ex. på universitetssjukhusen. Minderåriga ska inom tre veckor få tillträde till psykiatrisk undersökning inför den egentliga behandlingen. Det här lyckas man bättre med på de flesta universitetssjukhus, även om det förekommer brister på vissa sjukhus.

Ett problem är att avdelningarnas resurser utnyttjas till bristningsgränsen, eftersom de nästan hela tiden är överbelagda med patienter. Kötiderna är fortfarande för långa — även om de i år har blivit något kortare — särskilt för barn som behöver psykiatrisk vård och för deras familjer. Behoven är ofta akuta, men med dagens resurser kan problemen åtgärdas först när de har tillspetsats.

Vårdköerna blir längre eftersom det nu är allt vanligare med psykiska problem bland barn och unga. Vart fjärde finländskt barn och var fjärde ung lider av något slags psykiska rubbningar. De som lider värst är de psykotiska eller svårt störda barn som tvingas vänta orimligt länge på anstaltsvård. De löper också den största risken att bli marginaliserade.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 75/2010 rd föreslår jag

att moment 28.90.30 ökas med 1 000 000 euro för psykiatrisk vård av barn och ungdomar.

Kommunerna minskade kraftigt på den preventiva hemtjänsten för barnfamiljer förra decenniet. Volymen har minskat till en tredjedel på drygt tio år och har ytterligare minskat något, även om takten har stannat av.

Hemtjänsten består i att en hemvårdare stöder och handleder föräldrarna och familjen i hemmet. Det rör sig om dagliga göromål, barnavård, matlagning och betalning av räkningar. Många familjer har inte längre far- eller morföräldrar eller andra släktingar som ställer upp när familjen behöver hjälp i hemmet. Familjerna har heller inte samma stödnät som de tidigare har haft bland släktingar. Därför fungerar hemtjänsten som ett preventivt system för familjer som ännu inte har stora problem.

Inom barnskyddet ökar och försvåras problemen ständigt. Enligt experter ingriper man ofta först när barnfamiljernas problem har förvärrats och blivit komplicerade. I årtal har barnskyddspersonalen varslat om ett behov av preventiva insatser för barnfamiljer så att det inte skulle behövas barnskyddsåtgärder. På så sätt skulle många mänskliga tragedier förhindras.

Detsamma föreslås i det nationella utvecklingsprogrammet för det sociala området, nämligen en preventiv hemtjänst som möjliggör tidig intervention och tidigt stöd och läggs till i urvalet av socialtjänster för barnfamiljer. Inom ramen för den föreliggande budgetpropositionen går det inte att genomföra detta. Det behövs mer pengar för att vi ska kunna ordna preventiv hemtjänst för de behövande.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 79/2010 rd föreslår jag

att moment 28.90.30 ökas med 2 000 000 euro för preventiv hemtjänst för barnfamiljer.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Anslaget för underhåll och ombyggnad av landsvägar är mindre än anslaget som för innevarande år reserverats för insatser för virkesförsörjning, andra engångsåtgärder och de stimulerande åtgärderna i tilläggsbudgeten. Finansieringen av bastrafikledshållningen har redan länge legat långt under det som t.ex. vägmyndigheterna med fog har föreslagit. Underhållet och skötseln av det sekundära vägnätet blir lidande. Den höjda kostnadsnivån ställer till med ytterligare problem. De sekundära vägarna är en viktig del av vägnätet. De är till nytta för en stor del av befolkningen och också för näringslivet. Och trafiksäkerheten riskeras allt mer på grund av vägarnas dåliga skick. Anslaget för basväghållning bör ökas med 10 000 000 euro. Tillskottet gör det möjligt att garantera ett skäligt underhåll men räcker inte till för de ombyggnadsarbeten som behövs.

Motionen ingår i kristdemokratiska riksdagsgruppens skuggbudget.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 35/2010 rd föreslår jag

att moment 31.10.20 ökas med 5 000 000 euro för basväghållningen.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)

Enligt regeringsprogrammet ska sysselsättningsanslagen användas för arbetskraftsutbildning i samråd med företag och för stödsysselsättning i företag. Prioritetsområdet är den öppna arbetsmarknaden och samarbetet med företagen. Men det är kortsynt att samtidigt skära ner på sysselsättningen inom den tredje sektorn.

Många sammanslutningar gör berömvärda insatser för att ordna arbete inom den tredje sektorn för svårsysselsatta personer. Regeringens prioriteter innebär stora svårigheter för de här sammanslutningarna. Frivilligorganisationer och sociala företag utför ett värdefullt arbete genom att hjälpa dem som har det svårast att få arbete. Kostnaderna för de statliga stöden har varit små jämfört med att de här personerna skulle ha hamnat i en ond cirkel av långtidsarbetslöshet och blivit kunder vid de kommunala socialbyråerna.

Det är inte fråga om "låtsassysselsättning" att i olika sammanslutningar sysselsätta personer som har det svårt att få arbete. Tvärtom, det är värdefullt både för individerna och hela samhället. Om den här verksamheten skärs ner kommer det både materiellt och psykiskt att bli mycket dyrt för de här arbetslösa och för hela samhället. Regeringen bör bära sitt ansvar och fortfarande satsa på det här.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 37/2010 rd föreslår jag

att moment 32.30.51 ökas med 5 000 000 euro för speciella åtgärder avsedda för svårsysselsatta.

Startpengen har visat sig ge positiva resultat. Enligt arbetsministeriets utredningar främjar den sysselsättningen effektivt. Därför lönar det sig att permanenta en mer omfattande användning. Nästa år permanentas rätten till startpeng för arbetslösa såväl som för studerande, hemarbetande och förvärvsarbetande som ska starta ett företag. Startpengen sänker tröskeln för att börja med företagsverksamhet och tillförsäkrar företagaren försörjning i början.

Det har funnits regionala skillnader i fråga om hur startpengen räckt till i år också. Vi måste se till att reservera ett så stort anslag för startpeng i budgeten att det inte förhindrar förverkligandet av en fungerande affärsidé. Startpengen bör på lika grunder beviljas alla som är berättigade till den. Dispositionsplanen för sysselsättningsanslagen är inte bindande i fråga om detta, utan man kan också använda mer sysselsättningsanslag för startpengen om det behövs. Genom tilläggsfinansiering under momentet försäkrar vi oss om att en tillräcklig summa avsätts för startpengen.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 78/2010 rd föreslår jag

att moment 32.30.51 ökas med 1 000 000 euro för startpeng och att det i motiveringen till momentet skrivs in att 35 000 000 euro av anslaget får användas för startpeng.

Enligt den nyaste sysselsättningsöversikten fanns det 203 000 arbetslösa i augusti, en ökning med 52 000 personer från augusti året innan. Andelen arbetslösa av hela arbetskraften var 15,4 % i Norra Karelen, 13,6 % i Kajanaland och 13,6 % i Lappland.

De regionala skillnaderna är fortfarande mycket stora, även om de brukar jämnas ut under en lågkonjunktur. Variationen bör beaktas när arbetskraftsanslagen disponeras. Om de regionala skillnaderna tillspetsas, blir utflyttningen från regioner med stor arbetslöshet kraftigare och då blir det ännu svårare för regionerna att utvecklas. För att stoppa den här trenden behövs det nu aktiv arbetskraftspolitik i regioner med stor arbetslöshet. Utvecklingen är särskilt oroväckande i regioner som lider av nedläggningar inom skogsindustrin.

Med stöd av det som anförs ovan och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 112/2010 rd föreslår jag

att moment 32.30.51 ökas med 5 000 000 euro för specialstöd till regioner med hög arbetslöshet.

Förslag

Vi föreslår

att förslaget till 2010 års tilläggsbudget godkänns enligt utskottets betänkande med de ändringar som föreslås i reservationen.

Helsingfors den 18 juni 2010

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 3 /vänst

*Allmän motivering***Sysselsättning och stimulans**

Sysselsättningssiffrorna fortsätter rasa och långtidsarbetslösheten hotar bli ett allvarligt problem. Men det slog regeringen dövörat till i den ordinarie budgeten för 2010. Arbetslösheten kommer att överskrida nioprocentstrecket i år. En ljusning kan skönjas nästa år, men för den skull får arbetslösheten inte tillåtas stiga.

Som stimulansåtgärd för att förbättra sysselsättning saknade regeringens extra inkomstskattelättnad helt effekt. Höjningen från den 1 juli av den allmänna momssatsen till 23 procent kommer så småningom att drabba sysselsättningen. Det är helt tydligt att den allmänna momshöjningen kommer att skärpa beskattningen nästa år. På det hela taget blir beskattningen stramare 2011 när bl.a. den slojade folkpensionsavgiften för arbetsgivare ersätts med en skärpning av energiskatten, som primärt drabbar konsumenterna.

Det finns all anledning att fortsätta med stimulansåtgärder i år. För det första ligger totalproduktionen i snitt 5 procent under 2008 års nivå och arbetslösheten på en hög nivå. Det står helt klart att resurserna inte utnyttjas fullt ut. I motsats till vissa andra europeiska länder tål de offentliga finanserna hos oss stimulerande åtgärder. Löntagarnas forskningsinstitut bedömer att den offentliga sektorn kommer att gå på plus redan 2012.

Såväl i stimulans- som i sysselsättningshänseende och för att förbättra för företagen vore det motiverat med kraftiga satsningar på vägar och järnvägar. Särskilt i år gäller det att satsa på offentliga investeringar.

I beskattningen finns det ingen anledning att sänka samfundsskattesatsen 26 procent, som i en europeisk jämförelse är låg. Däremot kan beskattningen av kapitalinkomster med fördel skärpas. Vänsterförbundet har pläderat för att

kapitalinkomsterna ska beskattas som andra inkomster.

När det gäller konsumtionsskatter bör man observera att de fördyrar arbetsinsatsen på samma sätt som en åtstramning av lönebeskattningen, men får negativare konsekvenser för inkomstfördelningen än den progressiva skatten på förvärvsinkomster. Därför är kravet på övergång "från beskattning av arbete till beskattning av konsumtion" vilseledande och utmärkande för en orättvis politik.

Många av förslagen här kommer att påverka sysselsättningen positivt. Dessutom bör det observeras att mer yrkesutbildning är lika med en investering i andligt kapital och yrkeskompetens.

En hög sysselsättning hör till de element som borgar för hållbara offentliga finanser. Lagstiftningen om ålderspension spelar en marginell roll, eftersom en senareläggning av pensionsavgången snarare dikteras av personens hälsa och arbetsförmåga och läget på arbetsplatsen än av incitament och åldersgränser.

Övervakning av den svarta ekonomin och anställningsvillkoren

Ekobrottsligheten och den svarta ekonomin bedöms stå för 4—5 procent av vår bnp. Det rör sig om en summa på 5—7 miljarder euro per år.

Beloppet måste fås ner och skatteinkomsterna upp. De företag som håller sig strikt till lagen skulle vara betjänta av stränga insatser mot den svarta ekonomin.

Vad som behövs är ett effektivt handlingsprogram för att bekämpa den svarta ekonomin. I samband med den här tilläggsbudgeten lägger vi några förslag till åtgärder. För att kunna bekämpa den svarta ekonomin behöver beskattningen, ansvarsområdet för arbetarskydd, polisen, åklagaren och domstolsväsendet mer pengar.

Ett synnerligen viktigt övervakningsobjekt är numera utländska arbetstagares arbetsvillkor

särskilt i byggrelaterade arbeten. Det finns alltför knappt om personal för att kunna hindra att utländska arbetstagares utsatta ställning utnyttjas för att dumpa löner och andra anställningsvillkor. Detta i kombination med den svarta ekonomin kastar sin skugga över hederliga finska företag. Därför måste övervakningen göras effektivare, myndigheternas tillgång till information förbättras och fackliga organisationer ges rätt att väcka talan. Här gör regeringen orätt när den föreslår att arbetsinvandringen ska ökas från tredjeländer men struntar blankt i övervakningen.

Konst, vetenskap och kultur

Vänsterförbundets ambition är att få upp läropliktsåldern till 18 år och att läroplikten då också ska omfatta läroavtalsutbildning. Det första steget kunde vara att göra höjningen av åldersgränsen möjlig genom att erbjuda tillräckligt med utbildning och först därefter lagfästa den med förpliktande följder.

Regeringen garanterar inte alla ungdomar, arbetslösa och arbetslöshetshotade utbildningsplatser som skulle förhindra utslagning och göra det möjligt att skaffa sig ny kunskap. Yrkesutbildningen, universiteten och det fria bildningsarbetet måste definitivt få mer resurser för att människor ska kunna klara det dagliga livet när ekonomin svackar.

Regeringen Vanhanen kör ner statens egen forskningsverksamhet med hård hand i en tid då vi behöver av statens forskningsinstitut framforskad kunskap för att överleva den ekonomiska recessionen. De statliga forskningsinstituten måste få sin verksamhet garanterad för att våra gemensamma verktyg mot recessionen ska byggas på kunskap i stället för en kallt segregande ideologi.

Kulturen får en allt starkare roll i människors liv när ekonomin är körd i botten. Men dessvärre drar kommunerna nu åt svängremmen när det gäller kultur. Därför skulle staten öka sin egen finansieringsandel för att alla finländare ska få uppleva, konsumera och bli delaktiga i kreativiteten i professionell kultur.

Rättvisa

I samband med behandlingen av skattelagarna föreslog vi att de som förtjänar allra mest inte ska få skattelättnader. Däremot tyckte vi att beskattningen skulle lindras för låginkomsttagare genom att grundavdraget i kommunalbeskattningen höjs till 3 000 euro. Vidare menar vi att de fattiga ersättningarna till närståendevårdarna bör vara skattefria.

Rättviseskäl talar också för att skatt åter börjar tas ut på miljonegendomar. Vanhanens etta bestående av Centern och Socialdemokraterna begick ett fatalt fel då den slopade förmögenhetsskatten. Det finns goda skäl för att också beskatta stora arv.

En hållbar beskattningsprincip är att var och en betalar skatter efter sin förmåga. Ju större inkomster man har, desto mer kan man relativt sett betala i skatter. Det är bara rättvist.

Vanhanens tvåa håller i likhet med sin föregångare på att styra beskattningen mot platt skatt. De största kapitalinkomsttagarna har nu samma skattesats som en medellöntagare och inte den skattesats som hade gällt för en lika stor löneinkomst.

Den extra inkomstskattelättnad som infördes 2009, och då även för de högsta inkomsterna, har inte haft någon effekt på sysselsättningen och är helt oförenlig med rättviseambitionen. För att balansera upp skattelättnaden höjer regeringen den allmänna momsatsen från den 1 juli. Samlingspartiet och Centern ämnar fortsätta lindra inkomstbeskattningen och höja momsen också under kommande år. Vänsterförbundets riksdagsgrupp motsatte sig att den allmänna momsatsen höjs.

För inkomstbeskattningens del vill vi att de lägsta inkomsterna ska vara skattefria upp till 10 000 euro.

Till råga på allt drev regeringen på en höjning av fastighetsskatten, trots att det är en skatt som inte tar hänsyn till folks betalningsförmåga. Fastighetsskatten till kommunen är indirekt inbäddad i bolagsvederlag och hyror; de som bor i friliggande småhus betalar skatten direkt till kommunen. När lagförslaget var uppe till behandling ville Vänsterförbundet inte att den und-

re och övre gränsen för fastighetsskatt skulle höjas.

De anförda skälen för fastighetsskatt är ofta teoretiska: att fastigheterna är orörliga objekt och därför lämpligare att beskatta än objekt som kan flytta från ett land till ett annat. Men fastighetsskatten tar inte hänsyn till betalningsförmågan och kan alltså inte vara rättvis.

På jord- och skogsbruksmark tas ingen fastighetsskatt ut. Nu har man kastat fram tanken på en årlig skogsägaravgift för skogsbruksmark som ska få fart på virkeshandeln. Det föreslogs i tiden att fastighetsskatten skulle användas för samma ändamål. Ingen har talat om en återgång till arealbeskattning. Men oavsett om man väljer fastighetsskatt eller skogsägaravgift som instrument för att utjämna virkesförsäljningen så dras denna skatt eller avgift av från den skatt som nu tas ut på inkomsten på virkesförsäljning. Ingendera av dem skärper alltså skogsbruksbeskattningen.

Vilka ändringar som än görs i beskattningen av jord- och skogsbruksmark är det helt klart att det inte ger en förevändning att begränsa allemansrätten. Vänsterförbundet anser att allemansrätten inte får röras.

Vänsterförbundets riksdagsgrupp föreslog som underlag för budgetbehandlingen

- att beskattningen skärps i stället för lindras för dem som tjänar mer än 60 000 euro om året
- att vinstutdelningar och andra kapitalinkomster beskattas progressivt i samband med andra förvärvsinkomster och att skattefriheten för icke noterade bolags vinstutdelning slopas
- att förmögenhetsskatten återinförs för förmögenheter som överstiger 1 miljon euro
- att energibolagens överlopps vinst (s.k. windfallvinst) beskattas
- att börshandeln med värdepapper som i dagsläget är skattefri beläggs med skatt
- att inkomster, även inkomster från förmåner, upp till 10 000 euro stegvis befrias från skatt; i det syftet föreslog vi att grundav-

draget i kommunalbeskattningen för 2010 skulle vara 3 000 euro.

Rättvisan kräver även att de lägsta förmånerna höjs till 700 euro i månaden. Under utskottsbehandlingen föreslog vi att inte bara grundtrygghetsförmånerna under arbetslöshet utan också de övriga grundtrygghetsförmånerna, dvs. faderskaps-, moderskaps- och föräldrapensionen och folkpensionen, ska höjas till 700 euro i månaden. Givetvis bör bostadsbidragen samtidigt ses över för att de inte ska sjunka till följd av höjningen.

Vi föreslår att följande uttalanden tas in i den allmänna motiveringen:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste tar fram ett åtgärds paket för att effektivisera övervakningen av utländska arbetstagares arbetsvillkor och för att motverka den svarta ekonomin.

Reservationens förslag till uttalande 2

Eftersom både långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten växer förutsätter riksdagen att arbetsmarknadsstödet och arbetslöshetsdagpenningen justeras omedelbart.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Krishantering

20. Utgifter för underhåll av Finlands krishanteringsstyrkor (förslagsanslag)

Finland bör utträda ur den militära ISAF-operationen i Afghanistan.

Hänvisning: TBM 45/2010 rd av Lapintie.

Vi föreslår

att moment 24.10.20 minskas med 5 200 000 euro för ISAF-operationen.

21. Civilpersonalens deltagande i krishantering (förslagsanslag)

Den civila krishanteringen har kommit att spela en allt viktigare roll i att förebygga och eftervärda konflikter. Vi anser att den civila krishanteringen måste utvecklas målmedvetet under kommande år. Vi föreslår i denna tilläggsbudget att den militära krishanteringen minskas och den civila krishanteringen ökas.

Hänvisning: TBM 81/2010 rd av Sirnö och TBM 46/2010 rd av Lapintie.

Vi föreslår

att moment 24.10.21 ökas med 5 200 000 euro för experter inom civil krishantering.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

För att Finland ska kunna fullfölja sitt åtagande gentemot FN och EU gällande nivån på utvecklingssamarbetet 2015 behöver anslaget höjas.

Hänvisning: TBM 47/2010 rd av Lapintie och TBM 82/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 24.30.66 ökas med 50 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Europadomstolen har upprepade gånger fällt Finland för domstolsbehandlingar som dragit alltför långt ut på tiden. Domstolarna behöver mer resurser även för insatser mot den svarta ekonomin.

Hänvisning: TBM 84/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 25.10.03 ökas med 3 000 000 euro för att förkorta behandlingstiden för ärenden vid förvaltningsdomstolarna, hovrätterna, tingsrätterna, försäkringsdomstolen, marknadsdomstolen och arbetsdomstolen, för insatser för att motverka den svarta ekonomin och för att säkerställa verksamhetsmålen och de personella resurserna. Av beloppet avsätts 1 000 000 euro för tingsrätterna för att avarbeta ärendebalansen.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot den svarta ekonomin kräver att också utsökningsväsendet får mer resurser.

Hänvisning: TBM 86/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 25.20.01 ökas med 500 000 euro för att säkra verksamheten inom utsökningsväsendet och konkursövervakningen och för att stärka insatserna mot den svarta ekonomin.

30. Åklagarna*01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Behovet av resurser för bekämpning av den svarta ekonomin och ekobrottslighet ökar i samma takt som den gränsöverskridande arbetskraftens rörlighet och arbetsinvandringen. För att bekämpa dem behövs det utöver det föreslagna tilläggsanslaget nog andra åtgärder också, som ändringar i lagstiftning och skärpt kontroll av företag som anlitat utländsk arbetskraft.

Hänvisning: TBM 87/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 25.30.01 ökas med 2 000 000 euro för bekämpning av svart ekonomi och ekobrottslighet och för effektivare behandling av grova brott.

40. Verkställighet av straff*01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Det ställer sig samhällsekonomiskt dyrt att inte arbeta på att motverka återfall i brott. Men för att återfall i brott ska kunna motverkas måste fångarna ges möjlighet att aktivera sig under fängelsetiden och ta tag i sitt liv genom utbildning, rehabilitering och arbete. Men på den här punkten slår regeringen Vanhanen dövrat till.

Eftersom vi befinner oss mitt i en recession är det viktigt att i sysselsättningsfrämjande syfte öka ombyggnadsinvesteringarna. De flesta av våra fängelser kräver åtminstone en lätt renovering, som gör att ombyggnadsinvesteringar inte behöver göras längre fram.

Hänvisning: TBM 88/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 25.40.01 ökas med 5 000 000 euro, varav 2 500 000 euro för årliga reparationer i fängelser, 1 000 000 euro för hälso- och sjukvård för fångar och 1 500 000 euro för extra

personella resurser och aktivering av fångar.

Huvudtitel 26**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****01. Förvaltning***01. Inrikesministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Riksdagen förutsatte i sitt ställningstagande till den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen (RSk 17/2009 rd) att den nationella beredskapen för civil krishantering ska höjas så mycket att det permanent garanterar minst 150 civila krishanteringsexperters medverkan. Utrikesutskottet bedömde att detta kräver ett årligt påslag av 5—6 miljoner euro.

Hänvisning: TBM 89/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 26.01.01 ökas med 750 000 euro för att stärka den nationella beredskapen för civil krishantering så att Finland fortlöpande kan ha minst 150 experter inom civil krishantering utskicka på internationella uppdrag.

10. Polisväsendet*01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)*

Den svarta ekonomin har brett ut sig under de senaste åren och har bl.a. lett till ett årligt ekonomiskt bortfall på 400—500 miljoner euro inom byggbranschen. Ju djupare recessionen blir, desto större tros risken för ekobrott vara.

För att kunna bekämpa den svarta ekonomin behöver beskattaren, ansvarsområdet för arbetarskydd, polisen, åklagaren och domstolsväsendet mer pengar.

Hänvisning: TBM 90/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 26.10.01 ökas med 4 000 000 euro till polisen för bekämpning av den svarta ekonomin.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

02. Nödcentralens verkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Trots organisationsomläggningar råder det brist på personal. Dessutom är det att vänta att allt fler av de poliser som nu jobbar på nödcentralerna flyttar över till egentliga polisjobb under de närmaste åren.

Trots att regeringen varit medveten om detta har den inte avsatt några anslag för extra personal.

Vi föreslår

att moment 26.30.02 ökas med 3 000 000 euro för utbildning och avlöning av extra personal vid nödcentralerna.

40. Invandring

01. Migrationsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Behandlingen av uppehållstillstånd inverkar i högsta grad på individens rättsskydd. Dagens resurssituation gör att behandlingstiderna fortfarande är långa. Om Migrationsverket får mer resurser, försnabbas besluten om uppehållstillstånd och sjunker mottagningskostnaderna.

Till en god förvaltningskultur hör också en heltäckande rådgivning som hjälper i svåra situationer. Därför är det viktigt att servicen är nära och personlig i frågor av vital betydelse för de grundläggande rättigheterna, såsom rätten att leva och bo någonstans. Rikstäckande rådgivningskontor och en flerspråkig nationell telefonrådgivning spelar en nyckelroll för att påskynda

behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd och medborgarskap på Migrationsverket.

Hänvisning: TBM 93/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 26.40.01 ökas med 2 000 000 euro, varav 500 000 euro för rikstäckande rådgivningstjänster till invandrare och 1 500 000 euro för att snabba upp behandlingen av uppehållstillstånd.

30. Statlig ersättning till kommunerna (förslagsanslag)

Inrikesministeriet föreslog för 2010 års budget att ersättningarna till kommunerna för placering av flyktingar skulle höjas med 20 procent. Men höjningen stannade vid 10 procent i budgeten.

Ersättningen har inte höjts på länge och svarar inte längre mot kostnadsutvecklingen och det har gjort kommunerna ovilliga att ta emot flyktingar. Detta åter har haft sitt pris, mänskligt och ekonomiskt mätt, när människor som beviljats uppehållstillstånd inte kunnat placeras någonstans.

Följden av kommunernas ovilja att ta emot flyktingar är att det i början av november 2009 fanns 400 flyktingar eller personer med uppehållstillstånd på förläggningarna som väntade på att bli placerade i någon kommun. Att inkvartera dessa 400 på förläggningar kostar ca 500 000 i månaden, dvs. ungefär 6 miljoner per år. Behovet av platser ute i kommunerna förväntas öka ytterligare i år.

Hänvisning: TBM 94/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 26.40.30 ökas med 2 500 000 euro för en höjning av de kalkylmässiga ersättningarna för placering av flyktingar så att ersättningen för personer över 7 år är 2 281 euro per år och för personer under 7 år 7 467 euro per år.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE

01. Förvaltning

81. Lån till Lettland (förslagsanslag)

Vi kan inte godkänna lånet för att bankerna och de finansiella instituten ställer sig helt utanför de arrangemang som det ekonomiska problemen i Lettland kräver.

Vi anser också att IMF:s lånevillkor är orimliga med tanke på vanliga medborgare. Villkoren innebär att man blir tvungen att dra ner på löner, pensioner och andra sociala förmåner och är därmed oskäligen.

Nedskärningar leder också till sämre ekonomisk tillväxt och gör det svårt för landet att komma på fötter.

Vi anser följaktligen att momentet med anslag bör strykas.

Vi föreslår

att riksdagen stryker moment 28.01.81 och anslaget på 324 000 000 miljarder euro för ett lån till Lettland.

10. Beskattningen och tullväsendet

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot den svarta ekonomin kräver att skatteinspektionerna utökas. Om man räknar med att en skatteinspektör tar in 148 000—150 000 euro till staten för en kostnad av 50 000 euro, då innebär fler inspektörer mer inkomster.

Hänvisning: TBM 95/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 28.10.01 ökas med 2 000 000 euro för att utöka skatteinspektionerna i kampen mot den svarta ekonomin.

90. Stöd till kommunerna

När skatteinkomsterna tryter krävar det till sig för den kommunala ekonomin, med uppskjutna investeringar och förbud mot nyrekrytering och permitteringar som följd. Många kommuner måste skära i sina tjänster, höja kommunalskatten eller ta ut fler serviceavgifter. För att kommuninvånarna också i ekonomiskt svåra tider ska ha tillgång till ett finmaskigt stödnät måste staten skjuta till mer pengar till kommunerna.

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

Oavsett om man ser till det trängda ekonomiska läget ute i kommunerna eller till de vardagstjänster medborgarna behöver är anslaget alltför litet.

Hänvisning: TBM 38/2010 rd av Kuoppa och TBM 99/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 28.90.30 ökas med 420 000 000 euro och att det i motiven sägs att av tillskottet ska 20 000 000 euro användas för att höja de behovsprövade statsandelarna, 50 000 000 euro för att förbättra äldreomsorgen och 15 000 000 euro för att utveckla närståendevården.

92. EU och internationella organisationer

87. Förvärv av aktier i det europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet (reservationsanslag 3 år)

Det här handlar om ett stort beslut som de facto innebär en omtolkning av EU-fördraget. Genom att förbinda oss till det europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet tar vi på oss stora ekonomiska extraåtaganden.

Vi anser att de banker som lättvindigt beviljat vissa stater krediter ska delta i kostnaderna. Vi ställde oss inte heller tidigare bakom miljardstödet till Grekland.

Vi anser följaktligen att momentet med anslag bör strykas.

Vi föreslår

att riksdagen stryker moment 28.92.87 och anslaget på 1 000 000 euro för förvärv av aktier i det europeiska finansiella stabiliseringsinstrumentet.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Vårt förslag är en del av det förslag till höjd läropliktsålder som vi lagt och ett led i att förebygga ungdoms- och långtidsarbetslöshet.

Hänvisning: TBM 100/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 29.20.30 ökas med 8 000 000 euro för att bygga ut yrkesutbildningen med 4 000 studerandeplatser.

40. Högskoleundervisning och forskning

01. Finlands Akademis omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under ekonomiskt svåra tider får framforskad kunskap en allt större tyngd för att de beslut som fattas genuint ska gripa tag i tidens problem. Och ändå har regeringen Vanhanen försämrat för när på alla statliga forskningsinstitut. Vi anser att Finlands Akademi måste ges tillräckligt med resurser för att kunna ta fram rationell samhällsviktig kunskap till underlag för debatten och beslutsfattandet i samhället.

Hänvisning: TBM 101/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 29.40.01 ökas med 3 000 000 euro för Finlands Akademis omkostnader.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Den nya universitetslagen har lett till att universiteten är underfinansierade. Det har fått Uleåborgs universitet att föreslå att lärarutbildningen i Kajana med sina 110 år på nacken ska läggas ner. Finansieringsunderskottet är för Uleåborgs universitets del 8—9 miljoner euro fram till utgången av 2012. Underskottet är summan av att basfinansieringen minskar med 3,2 miljoner euro, lönehöjningarna slukar 5 miljoner euro, arbetslöshetsförsäkringspremierna uppgår till 0,8 miljoner euro och 1,0 miljoner euro fattas av momskompensationen. Man räknar med att 180 årsverken måste bort på grund av underskottet. Dessutom måste man dra in på lokaler för att få ner utgifterna. I och med underskottet i basfinansieringen tvingas Uleåborgs universitet nu upphöra med lärarutbildningen i Kajana.

För Kajana har lärarutbildningen varit ett ytterst viktigt näringsstrukturellt instrument och om denna utbildning försvinner blir det ett hårt slag för hela Kajanaland. Indragningen av lärarutbildningen fräntar också Kajanaland den kompetens som landskapet byggts upp med. Konsekvenserna av indragningen blir allvarliga för Kajanaland. Vi föreslår nu att regeringen beviljar Uleåborgs universitet ett extra anslag i en tilläggsbudget för att lärarutbildningen vid Kajana universitetscentrum ska kunna fortsätta.

På det hela taget har universitetsreformen och statens produktivetsprogram lett till försämringar även för andra universitet, möjligen med undantag för Aalto-universitetet.

Hänvisning: TBM 102/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 29.40.50 ökas med 1 500 000 euro för att trygga en fortsatt lärarutbildning vid Kajana universitetscentrum

och med 19 500 000 euro för att förbättra för de övriga universiteten och universitetscentren.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Basväghållningen (reservationsanslag 2 år)
Investeringarna i infrastruktur har varit otillfredsställande redan länge. En extra satsning i nuläge bidrar till att upprätthålla sysselsättningen.

Hänvisning: TBM 39/2010 rd av Kuoppa.

Vi föreslår

att moment 35.10.20 ökas med 80 000 000 euro, varav 40 000 000 euro för väghållning och 40 000 000 för banhållning.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Anslaget räcker inte till för att upprätthålla och aktivt utveckla kollektivtrafiken. Det bör användas för att hålla biljettpriserna nere och garantera en adekvat turtäthet.

Vi föreslår

att moment 31.30.63 ökas med 20 000 000 euro för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Innovationspolitik och företagens internationalisering

06. Omkostnader för Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (reservationsanslag 2 år)

Recessionen och produktionsomvandlingen i vårt näringsliv gör att det behövs mer offentliga medel för forskning och utveckling. I annat fall har Finland och finländarna ingen chans att kunna tackla klimat- och ekonomikrisen. Och ändå föreslår regeringen i sin budgetproposition att Tekes ska få över en miljon euro mindre än 2009 för sina omkostnader. Det här är definitivt oförenligt med regeringens egen innovationsredogörelse och ambitionen att få vår forsknings- och utvecklingsverksamhet t.ex. när det gäller klimat- och energifrågor att lägga sig i framkant i världen.

Hänvisning: TBM 103/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 32.20.06 ökas med 1 000 000 euro för Tekes omkostnader.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder (fast anslag)

Vi anser att sysselsättningsanslagen är för knappt tilltagna. Vid sidan av de ökningsförslag som vi lagt under andra moment för att förbättra sysselsättningen bör även detta anslag höjas. Risken är stor att långtidsarbetslösheten ökar kraftigt.

Syftet med sociala företag är att erbjuda framför allt arbetshandikappade och långtidsarbetslösa arbetstillfällen. De här företagen skiljer sig från andra företag genom att minst 30 procent av

de sysselsatta är arbetshandikappade eller arbetshandikappade plus långtidsarbetslösa. Lagen om sociala företag trädde i kraft den 1 januari 2004. Lagstiftningen om sociala företag fanns nämnd i programmet för statsminister Matti Vanhanens regering och regeringens politikprogram för sysselsättning.

Reduceringen av sysselsättningsanslagen har försatt de sociala företagen i en situation där de har ett halvt år på sig att uppfylla den föreskrivna 30-procentsregeln. Om ett företag inte lyckas anställa tillräckligt med folk för lönesubventionerat arbete, finns det risk för att det fräntas sin status som socialt företag.

Regeringen har valt som devis för sitt program "Ett ansvarstagande, engagerat och sporrande Finland". Där sägs det bl.a.: "Effekterna av arbetskraftspolitiska åtgärder, såsom arbetskraftsutbildning och sysselsättning, måste förbättras väsentligt och målet skall klart och tydligt vara att den som deltagit i åtgärderna blir sysselsatt." Regeringen har också lovat att "För att trygga tillräckliga lönesubventioner och deras förutsägbarhet kommer anslagen till de sociala företagen att kvoterats särskilt vid den regionala fördelningen av sysselsättningsanslagen för år 2007." Men så har inte skett.

Den ersättning för uppehälle på fuffiga 8 euro som använts i sysselsättningen av arbetslösa är fullständigt otillräcklig. Den täcker inte ens jobbkostnaderna och allra minst fungerar den som någon morot. Den höjning med en ynka euro som regeringen föreslagit kan närapå uppfattas som ett hån mot hårt trängda arbetslösa.

Hänvisning: TBM 105/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 32.30.51 ökas med 82 500 000 euro, varav 75 000 000 euro för sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt särskilda åtgärder, 5 000 000 euro för att trygga de sociala företagens villkor och 2 500 000 euro för en budgetbaserad höjning av ersättningen för uppehälle till sysselsatta arbetslösa från 8 till 15 euro per dag.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Rättvisan kräver att de lägsta förmånerna höjs till 700 euro i månaden. Samma förslag lade vi i samband med behandlingen av den ordinarie budgeten.

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Många som får pension från både Sverige och Finland tycker fortfarande att beskattningen av pensionsinkomsten är problematisk. Därför behövs det snabbt en utredning för att eliminera orättvisorna.

Det s.k. brutna pensionsindexet innebär att pensionstagarna företrädesvis kompenseras för inflation och bara i liten utsträckning för stegringar i den allmänna förtjänstnivån. Det bör utredas hur dessa index kunde ändras till halvvägsindex.

TBM 27/2010 rd och 28/2010 rd av Kangas.

Vi föreslår

att moment 33.01.01 ökas med 100 000 euro, varav 50 000 euro för att utreda problemen kring beskattningen av pension från både Sverige och Finland och 50 000 euro för att utreda frågan om halvvägsindex för arbetspensioner.

03. Omkostnader för besvärsnämnden för social trygghet (reservationsanslag 2 år)

För närvarande är besvärsnämnden för social trygghet överbelastad med fler än 30 000 besvär. Den genomsnittliga behandlingstiden är mer än 15 månader. Situationen är ohållbar med hänsyn till att det i högsta grad är fråga om en grundläggande rättighet, rätten till försörjning och hälsa.

Hänvisning: TBM 106/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 33.01.03 ökas med 4 000 000 euro för att avarbeta ärendebalansen vid besvärsnämnden för social trygghet och för att människor ska få sin grundtrygghet tillgodosedd i tid.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Samarbetsförhandlingarna på Institutet för hälsa och välfärd avslutades i november. Institutet, som är resultatet av en sammanslagning av Forsknings- och utvecklingscentralen för hälso- och sjukvården (Stakes) och Folkhälsoinstitutet, kommer att säga upp ungefär hundra personer, bland dem en del deltidsanställda.

Uppsägningarna är följden av att regeringen Vanhanen inte håller sig till fusionsavtalet utan underminerar för gott institutets verksamhet med sin njugga resurstilldelning.

Men institutet skulle tvärtom behöva rejält med pengar till bl.a. för hiv-arbete och för en ny enhet för våld i nära relationer. Enheten för våld i nära relationer är tänkt att vara ett permanent expertorgan som samordnar arbetet mot relationsvåld. Våld i nära relationer är inte en privatsak utan ett av våra största problem inom området mänskliga rättigheter.

Hänvisning: TBM 107/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 33.03.04 ökas med 4 500 000 euro, av vilket 3 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd för att förhindra de planerade uppsägningarna och att 1 500 000 euro används för att inrätta en till institutet ansluten enhet för våld i nära relationer.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

Arbetslösheten är fortfarande ett problem för hela Finland, inte minst nu när det dagligen droppar in hundra och åter hundra anmälningar om permitteringar och uppsägningar.

Ju längre de ekonomiska svårigheterna håller i sig och ju längre uppsvinget låter vänta på sig, desto fler drabbas av långtidsarbetslöshet. Faran finns att andelen långtidsarbetslösa och periodiskt arbetslösa växer sig stor, och utan särskilda stödåtgärder är det högst osannolikt att de får jobb. Också situationen för invandrare kräver särskilda åtgärder.

Grundförmånerna under arbetslöshet är alltför låga, och dessutom beskattas små förmånsinkomster strängt. Den lägsta försörjningsnivån bör höjas till 700 euro i månaden.

I beskattningen är makar självständiga i den bemärkelsen att den enas inkomster varken ökar eller minskar den andras skatt. Alltså finns det ingen anledning att binda arbetsmarknadsstödet till den andra makens inkomster.

51. Grundskydd i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (förslagsanslag)

Arbetslöshet är den främsta orsaken till långtidsfattigdom. Därför måste grunddagpenningen höjas rejält.

Hänvisning: TBM 29/2010 rd av Kangas och TBM 108/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 33.20.51 ökas med 23 000 000 euro för en budgetbaserad höjning av grunddagpenningen för arbetslösa till 700 euro per månad räknat från den 1 juli 2010.

52. Arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

Arbetslöshet är den främsta orsaken till långtidsfattigdom. Därför föreslår vi som ett led i Västerförbundets grundtrygghetsreform att arbetsmarknadsstödet höjs till 700 euro i månaden.

Vi hänvisar till vår motivering till detta kapitel.

Hänvisning: TBM 109/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 33.20.52 ökas med 128 000 000 euro för en budgetbaserad höjning av arbetsmarknadsstödet till 700 euro per månad räknat från den 1 juli 2010.

70. Främjande av hälsa och funktionsförmåga

01. Omkostnader för regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområde för arbetarskyddet (reservationsanslag 2 år)

Arbetarskyddet tyngs av en allt större arbetsbörda och brist på arbetskraft. Resurserna är tydligt underdimensionerade trots att kraven på arbetarskyddet hela tiden blir större. Förhållanden blir fler och fler. Det bjuder på en verklig utmaning att försöka råda bot på missförhållandena i arbetslivet och göra arbetarskyddet effektivare. Här gäller det att satsa på den övervakning och styrning av arbetarskyddet som hör till ansvarsområdet för arbetarskydd.

Inom arbetarskyddsförvaltningen har man under de senaste åren högprioriterat bl.a. utlänningsövervakningen. Likaså har lagen om beställarens ansvar gett nya uppgifter.

Arbetarskyddets insatser i kampen mot den svarta ekonomin är värdefulla. Den svarta ekonomin genererar brottslighet och utgör också ett stort problem i arbetarskyddshänseende. Byggnadsförbundet har räknat ut att staten årligen går miste om minst 250 miljoner euro i skatter och socialskyddsavgifter enbart till följd av den svarta ekonomin på byggarbetsplatser.

Hänvisning: TBM 30/2010 rd av Kangas och TBM 110/2010 rd av Sirnö.

Vi föreslår

att moment 33.70.01 ökas med 7 000 000 euro till regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområde för arbetarskydd för att säkra verksamheten, effektivisera övervakningen av arbets-

villkoren och bekämpa den svarta ekonomin.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-OMRÅDE

10. Miljö- och naturvård

61. Främjande av miljövården (reservationsanslag 3 år)

Det är viktigt i vattenvårdshänseende att behandlingen av avloppsvatten kan koncentreras till så effektiva reningsverk som möjligt. Det kräver att man bygger matarledningar. Kommunerna sitter med färdiga planer som kan genomföras om bara pengar ges.

Hänvisning: TBM 40/2010 rd av Kuoppa.

Vi föreslår

att moment 35.10.61 ökas med 5 000 000 euro för att förbättra avloppssystemen på fastigheter i glesbygden.

70. Fartygsinvesteringar (reservationsanslag 3 år)

Oljetransporterna ökar kontinuerligt i Finska viken och Östersjön överlag. Olycksrisken växer och därför måste något göras för att stävja den. Fartygsrapporteringssystemet måste göras effektivare med det snaraste. Men inte ens dessa åtgärder kan helt förhindra oljetankerolyckor. Vi behöver mer oljebekämpningsmateriel, eftersom den befintliga materielen inte räcker till för att minimera de skador som uppstår vid en stor olycka.

Vi föreslår

att moment 35.10.70 ökas med 3 000 000 euro för anskaffning av oljebekämpningsmateriel.

Förslag

att två uttalanden godkänns.

Vi föreslår

att förslaget till en tredje tilläggsbudget för 2010 godkänns enligt betänkandet men med ändringarna ovan och

Helsingfors den 18 juni 2010

Mikko Kuoppa /vänst
Matti Kauppila /vänst
Minna Sirnö /vänst